

Yunb

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ

ΕΤΟΣ ΚΣΤ'.

ΑΡΙΘ. 42

ΑΔΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ 29 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1906

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΠΡΟΚΑΤΑΒΑΛΛΟΜΕΝΗ

Καθ' ὅλον τὸ ὀθωμαν. κράτος μετὰ τὰ ἀργ. 5
διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδασκ. 3
ἐν τῷ ἑξωτερικῷ φράγκα χρυσά.....25

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

+ Ὁ Κολωνίας ΠΟΛΥΚΑΡΙΠΟΣ (πρόεδρος)
+ Ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ (ταμίης)
+ Ὁ ἀρχιτράμμ. τῆς ἱερᾶς Συνόδου ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ἐπίτιμος διευθυντὴς καὶ συντάκτης ὁ Μ. χαρτοφύλαξ καὶ χρονογράφος τῆς τοῦ Χρ. Μ. Ἐκκλησίας Μ. Ι. ΓΕΔΕΩΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πρὸς τὴν «Νόβογιε Βρέμια» — Διωγμὸς ὀρθοδόξων — Μνήμη
τῶν ἐν εὐσεβεῖ τῇ πίστει τελειωθέντων — Τεχμηρία συμπαθείας
ἀδελφικῆς — Ἡ ἑκκλησία τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας — Ἐκκλη-
σιαστικὰ χρονικά.

ΠΡΟΣ ΤΗΝ «ΝΟΒΟΓΙΕ ΒΡΕΜΙΑ»

Ὑπὸ τὸν τίτλον «Τὸ Ὑπόμνημα τοῦ Πατριάρχου
Ἰωακείμ», ἡ γνωστὴ ρωσικὴ ἐφημερίς «Νό-
βογιε Βρέμια» τῆς Πετροπόλεως ἔκρινε πρόσφορον
ἵνα φιλοδώρήσῃ τοὺς ἀναγνώστας αὐτῆς δι' ἄρθρου
οὐτινος παραθέτομεν τὰς κυριώτερας περιχοπὰς :

«Δὲν δύναται ν' ἀρνηθῇ τις, γράφει, ὅτι ἡ ἐντύπω-
σις, τὴν ὁποῖαν πρὶν ἐκεῖνι τὸ ἔγγραφο τοῦτο εἶναι ἐπα-
χθὴς καὶ διαφεύδει τὰς ἐλπίδας ἐκείνων, οἱ ὅποιοι,
βλέποντες ὑπ' αὐτὸ τὴν ὑπογραφήν ἀνωτάτου πνευμα-
τικοῦ προσώπου τῆς οἰκουμενικῆς ἐκκλησίας, ἤλπιζον
νὰ εὕρουν ἐν αὐτῇ ἑκκλησίαν εἰς τὴν ἀδελφότητα, τὴν
εἰρήνην, τὴν ἀγάπην, ἑκκλησίαν τέλος ξένην τῶν κοσμι-
κῶν ὑπολογισμῶν καὶ τῆς φυλετικῆς διαπύλης.

«Ἐν τούτοις τὸ ἔγγραφο τοῦτο φέρει τὰ τυπικὰ
σημεῖα τῶν προϊόντων τῶν διπλωματικῶν γραφείων,

τῶν ἐπιδιωκόντων ὀρισμένον, καθαρῶς πολιτικόν, σκο-
πὸν καὶ, ἐπὶ τοσοῦτον διαφέρει τοῦ ποιμενικοῦ λόγου
πρὸς τὰ ἀπολωλότα πρόβατα, ὥστε, εἴαν δὲν ἔφερε τὴν
σφραγίδα καὶ τὴν ὑπογραφήν τοῦ Πατριάρχου, ἡδύνατο
εὐκόλως νὰ ἐκληφθῇ ὡς μία διακοίνωσις τῆς προστυ-
χούσης δυνάμεως, τῆς ἐπιδιωκούσης τοὺς στενῶς κε-
ρδοσκοπικοὺς σκοποὺς τῆς

«Ὁ δεσπότης τῆς ὀρθοδόξου Ἀνατολῆς ὀφείλει, κατ-
λίτερν ἀπὸ κάθε ἄλλον, νὰ γνωρίζῃ ὅτι εἰς τὴν διαμά-
χην τὴν γεννηθεῖσαν μεταξὺ τῶν Ἑλλήνων καὶ Βουλγά-
ρων, δὲν εἶναι ἐπιτετραμμένον νὰ διακρίνῃ τις τοὺς ὑπαι-
τίους κατὰ ἐθνικότητα εἰς λύκους καὶ πρόβατα καὶ,
ὅτι ἐπιρρίπτων εὐθὺς ἀπὸ τῶν πρώτων γραμμῶν τοῦ
«γράφματος» αὐτοῦ τὰς εὐθύνας ὅλας εἰς τοὺς Βουλγά-
ρους καὶ περιορίζων τὸ πεδίου τῶν κατὰθλίψεων εἰς
τὴν Βουλγαρίαν καὶ τὴν Ἀνατολικὴν Ρωμηλίαν, ἀμαρ-
τάνει ἀπέναντι αὐτῆς τῆς θεμελιώδους ἀμεροληψίας
καὶ δικαιοσύνης καὶ προκαλεῖ ἀκουσίως τὴν δυσπιστίαν
τοῦ ἀναγνώστου ἐπὶ τῶν περαιτέρω ἐκτιθεμένων γε-
γονότων.

«Δυστυχῶς ἡ λεπτομερὴς μελέτη τοῦ ὑπομνήματος
δικαιολογεῖ τὸν σκεπτικισμὸν αὐτόν.

«Εἰς πάντας εἶναι γνωστὸν ὅτι τὸ μεταξὺ Ἑλλήνων
καὶ Βουλγάρων μῖσος προσκλήθη ἐξ ἀφορμῆς τῆς στά-

МЕЧНИКОВА

σεως τοῦ Ἑλληνικοῦ πληθυσμοῦ ἐν Μακεδονίᾳ ἀπέ-
νκντι τῶν βουλγαρικῶν συμμοριῶν· ἐξ ὑπολογισμοῦ πο-
λιτικοῦ καὶ ὑπὸ τὸ εὐμενὲς ὄμμα τῶν ἐλληνικῶν ἀρχῶν
καὶ τοῦ κλήρου, οἱ Ἕλληνες κατέδιδον τὰς βουλγαρικὰς
συμμορίας εἰς τὰ τουρκικὰ στρατεύματα. Χωρὶς νὰ ζη-
τῶμεν νὰ δικαιολογήσωμεν ποσῶς τὴν πράξιν αὐτὴν ἐνέρ-
γειαν τῶν βουλγαρικῶν συμμοριῶν, δὲν δυνάμεθα νὰ μὴ
ὁμολογήσωμεν ὅτι ἡ προδοσία, ἢ καὶ πολιτικῶς ὠφέ-
λιμος διὰ τὴν Ἑλλάδα, δυσκόλως δύναται νὰ τύχῃ
συγγνώμης.

«Μόνον ἀπὸ τῆς στιγμῆς ταύτης, οὐχὶ δὲ πρότερον
οὐδὲ βραδύτερον, ὡς ἰσχυρίζεται τὸ ὑπόμνημα, οἱ τυ-
χαιοὶ φόνοι Ἑλλήνων ὑπὸ Βουλγάρων προσέλαβον χαρα-
κτῆρα τακτικῶν ἀντιμέτρων. Διὰ μίαν ἀνταρτικὴν
συμμορίαν, καταδοθεῖσαν εἰς τοὺς Τούρκους, ἐπυρπο-
λεῖτο καὶ κατεσφάζετο ἑλληνικὸς σπνοικισμὸς

«Καθ' ὅλην δὲ τὴν θλιβεράν αὐτὴν περίοδον ἡ οἰ-
κουμένη ἐκκλησία δὲν εὗρεν οὐδὲ μίαν εἰρηνοποιὸν
λέξιν, οἱ δὲ πολιτικοπνευματικοὶ αὐτῆς πράκτορες
προέβαλλον ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς φανερᾶς ἀντισλαβικῆς
δράσεως.

«Καὶ ἐπὶ τὴν ἡλικίαν καὶ ἄλλα μέρη,
θλιβερά συνέπειαι τοῦ ἐλληνοσλαβικοῦ μίσους καὶ
τῆς πολιτικῆς αὐτῆς τῆς ἀνοχῆς καὶ τῆς ἐνεργοῦ συν-
δρομῆς τῆς ληστείας.

«Εἰς τὰ τελευταῖα συμβάντα ἡ Εὐρώπη ἐξέφερεν
αὐστηράν τὴν ἐτυμηγορίαν της, δὲν ἐδικαιολόγησεν
ὅμως, οὐδὲ θέλει δικαιολογήσῃ τὸν ἐλληνικὸν κλήρον ἐν
Μακεδονίᾳ καὶ τὸ Κωνσταντινουπολιτικὸν Φανάριον.

«Ἐὰν τὸ Πατριαρχεῖον ἐπιθυμῇ νὰ ἐπανακτήσῃ τὴν
ἐμπιστοσύνην τῆς Εὐρώπης καὶ νὰ τύχῃ τῆς συνδρομῆς
αὐτῆς, ὀφείλει ἀπαξ διὰ παντὸς ν' ἀπαρνηθῇ τὴν φα-
τριαστικὴν πολιτικὴν καὶ τὴν ἐνεργὸν συμμετοχὴν εἰς
τὴν αἰμκτηρὰν διαμάχην τὴν ἀντίθετον πρὸς τὰς ἀρχὰς
τοῦ χριστιανισμοῦ. Πρέπει νὰ θέσῃ ὁ Πατριάρχης στυλ-
ρόν εἰς τὴν χύσιν τοῦ βουλγαρικοῦ αἱματος καὶ νὰ ἐν-
νοήσῃ ὅτι, ὑποθάπων τὸ μῖσος μεταξὺ τῶν Ἑλλήνων
καὶ τῶν Βουλγάρων, θὰ δημιουργῇ ὁλονέν νέας ἐξουσίας
καὶ νέας αἱρέσεις καὶ, χάνων τὴν σημασίαν τῆς οἰκου-
μενικῆς ἐκκλησίας, θὰ καταβιάσῃ ἑαυτὸν μέχρι στενῆς
ἐλληνικῆς ἐφημερίας, ἢ θέσῃ τῆς ὁποίας θὰ εἶνε ὅχι
εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ἀλλ' εἰς τὰς Ἀθήνας».

Διὰ τοῦ συνειρμοῦ τούτου τῶν παραδοξολογιῶν
τῶν παραλογισμῶν καὶ τῶν οἰκτρῶν διαστροφῶν
τῆς ἀληθείας, συνδυαζομένων, ἐν νεωτέρῳ ἄρθρῳ,
πρὸς τερατωδῶς ἀναλήθη ἐθνολογικὴν στατιστι-
κὴν τῆς χερσονήσου τοῦ Αἴμου, ἡ «Νόβογιε

Βρέμια» πειράται, παραπλανῶσα τὴν ἐν Ρωσ-
σίᾳ δημοσίαν γνώμην, νὰ διαθέσῃ ταύτην δυσ-
μενέστατα κατὰ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου
καὶ τοῦ ἐλληνικοῦ ἔθνους· τοῦθ' ὅπερ, ἄλλως τε,
προθυμεῖται νὰ πράττῃ ἐν πάσῃ εὐκαιρίᾳ, εἰ καὶ μετ'
ἀμφιβολοῦ ἐπιτυχίας.

Διότι ὑπάρχει, τύχῃ ἀγαθῇ, ἐν Ρωσίᾳ σημαί-
νουσα πεφωτισμένη μερὶς ἀναγνωρίζουσα ὅτι ἔχου-
σι καὶ οἱ ἀριθμητικῶς μικρότεροι λαοὶ ἀπαραράγα-
πτα δίκαια, ἄξια σεβασμοῦ καὶ ἐκτιμήσεως· ἀπο-
κρούουσα τὴν ἀνασπλήλωσιν, εἰς περιωπὴν δόγμα-
τος, τῆς κακοήθους ἀρχῆς «ἡ βία κατισχύει τοῦ δι-
καίου»· ἀνομολογοῦσα ὅτι ἡ ἀγέρωχος καὶ ὑπερο-
πτικὴ ἄρνησις, ὁ ἀμείλικτος διωγμὸς, ἡ συστημα-
τικὴ ποδοπάτησις τῶν δικαίων τῶν ἀσθενεστέρων
καὶ ἡ διὰ παντὸς θεμιτοῦ καὶ ἀθεμίτου μέσου ἐπι-
δίωξις τῆς ἐξουθενώσεως, δὲ δ' εἰπεῖν, καὶ τῆς παν-
τελοῦς αὐτῶν ἐξοντώσεως, δὲν ἀποτελεῖ, ἔστω καὶ
ἀπὸ καθαρῶς ἀνθρωπίνης ἀπόψεως, τὸ ἄκρον ἄω-
τον τῆς πολιτικῆς ὀξυδερκείας καὶ τῆς διπλωμα-
τικῆς δεξιότητος· ἀντιλαμβανομένη, τέλος, ὅτι ἡ
ἐγωιστικὴ καὶ ἀκόρεστος βουλιμία τῶν μιμητῶν
τοῦ ἄφρονος πλουσίου τῆς εὐαγγελικῆς παραβολῆς,
τῶν διηγετικῶς τυρβαζόντων πῶς, καθελόντες τὰς
ἀποθήκας αὐτῶν ἵνα οἰκοδομήσωσιν ἐτέρας μεῖζο-
νας ἐν αἷς νὰ περιλάβωσι πάντα τὰ ἀγαθὰ, προκα-
λοῦσα τὰς καταδύνους ἐπικλήσεις τῶν θυμάτων
πρὸς τὸν θρόνον τοῦ Ὑψίστου, ἐφελκύει, θάσσον ἢ
βράδιον, κατ' αὐτῶν τὴν τιμωρὸν χεῖρα τῆς θείας
δικαιοσύνης, κολαφίζουσας, ἀπροόπτως καὶ κατὰ
τρόπον ὀδυνηρότατον, τοὺς ἀξιοῦντας ὅπως, ἐν τῇ
πλουσιοπαρόχῳ πανδαισίᾳ τῶν ἐπιγείων ἀγαθῶν
τῇ παρατεθείσῃ ὑπὸ τῆς παναγάθου χειρὸς τοῦ
οὐρανοῦ Πατρὸς, αὐτοὶ μόνοι μετὰ τῶν φίλων των
καταλάβωσιν ὅλας τὰς θέσεις ἀποκλείοντες πάν-
τα ἕτερον, μὴ ἀρεστὸν αὐτοῖς, συνδαιτυμόνα.

Ὅσον δ' ἀφορᾷ τοὺς ἀκάμπτους ὁπαδοὺς τῶν
σωβινιστικῶν ἰδεῶν, σημαιοφόρος τῶν ὁποίων πα-
ρίσταται ἡ «Νόβογιε Βρέμια», τοὺς μὴ ἐννοοῦντας,
παρὰ τὰ διδάγματα τῆς πείρας, οὐδὲν νὰ μά-
θωσιν ἢ νὰ ἀπομάθωσι, λυπούμεθα βαθέως ἐπὶ
τῇ ἐκουσίᾳ ἀμβλυωπίᾳ αὐτῶν ἐξ ἧς ἀναβλύζουσι
τοσαῦτα ἄδικοι καὶ σφαλεραὶ κατὰ τῆς πολιτείας
τῆς Μ. Ἐκκλησίας κρίσεις. Ἀλλ' ἀσκόπως θορυ-

δοῦνται ἡ «Νόβογιε Βρέμια» καὶ οἱ συμφρονούντες αὐτῇ. Τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον ἦν χθὲς καὶ σήμερον τὸ αὐτὸ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας, αἰέποτε συνεπὲς πρὸς ἑαυτὸ καὶ φέρον πάντοτε τὴν ἐθνολογικὴν χοροὶν τὴν ὁποῖαν ἀρχικῶς, φύσει ὡς ἐκ τοῦ περιβάλλοντος, εἶχεν, ὅτε τὸ πρῶτον ἐκηρύχθη ἐν Βυζαντίῳ ὁ λόγος τοῦ εὐαγγελίου εἴτα δὲ ἐγένετο τοῦτο, τῇ βουλῇ πάντως τῆς θείας Προνοίας, νέα Ρώμη, καὶ τὴν ὁποῖαν χοροὶν διὰ μέσου εἴκοσιν αἰώνων ἀναλλοιώτως διετήρησε, μήτε ὅρις μεταῖρον αἰῶνια ἃ ἔθεντο οἱ Πατέρες, μήτε δαιμόνια καινῶν δογμάτων θρησκευτικῶν τε καὶ πολιτικῶν εἰσάγον. Ἀλλὰ, γινώσκον νὰ ἀποδίδῃ μὲν τὰ τοῦ Καίσαρος Καίσαρι καὶ τὰ τοῦ Θεοῦ τῷ Θεῷ, νὰ διακρίνῃ δὲ τὰς θείας ἐντολὰς ἀπὸ τὰς ὀπισθοβούλους ἀξιώσεις τῶν Φαρισαίων καὶ νὰ ἀπορρίπτῃ, παρὰ τὰς περὶ αἰρέσεων καὶ ἐξαρχιῶν ἀπειλὰς των, μετὰ τῶν αὐτῆς σταθερότητος ταύτας μεθ' ὧς ἐμμένει, ἀκράδαντως προσκεκολλημένον, εἰς ἐκείνας· χωρὶς ποτὲ ἡ ἐθνολογικὴ αὐτοῦ χοροὶν νὰ παραβλάψῃ πραγματικόν τι δίκαιον, ἢ νὰ παρεμβάλῃ κώλυμα εἰς τὴν μεγάλῃ ἐν τῷ κόσμῳ εὐεργετικὴν καὶ ἐκπολιτιστικὴν αὐτοῦ δρᾶσιν. Οἱ ἀμφιβάλλοντες, ἀνατρεξάτωσαν εἰς τὴν ἀψευδῆ ἱστορίαν.

Διαβεβαιούμεν προσέτι τὴν «Νόβογιε Βρέμια» καὶ τοὺς ὁμόφρονάς της, ὅτι τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον οὐδαμῶς ἔχει νὰ σκεφθῇ περὶ μετατοπίσεως τοῦ ἀλλαχοῦ· διότι παραμένει ἀσφαλῶς, ὡς γηγενὲς καὶ αὐτόχθον, ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἐφ' οὗ ὁ Πρωτόκλητος τῶν Ἀποστόλων ἐφύτευσεν αὐτὸ, οἱ μαθηταὶ τούτου ἐπότισαν καὶ ὁ Θεὸς ἡὔξησεν εἰς δένδρον βαθύρριζον, καλλίκομον καὶ ἀγλαόκαρπον, ὑπὸ τὴν σκέπην τοῦ ὁποίου συρρεῦσαντες πολλοὶ λαοὶ ἡρύσθησαν, πρὸς τοῖς στοιχείοις τοῦ ἐξανθρωπισμοῦ, τὴν ἡθικὴν διαπαιδαγώγησιν καὶ τὴν ἀναγκαιοῦσαν αὐτοῖς ἐκάστοτε ἀρωγὴν, ὑφ' ὧν θωρακισθέντες ἠδυνήθησαν νὰ ἀντιμετωπίσωσιν ἐπιτυχῶς τὰς μακραίωνας μανιώδεις λαίλαπας τὰς ἀπειλησάσας νὰ ἀνασπάσωσιν αὐτοὺς πρόρριζα ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς.

Οὔτε διαιρεῖ κατὰ ἐθνικότητα εἰς λύκους καὶ πρόβατα τοὺς λαοὺς ἡ Μεγάλῃ Ἑκκλησίᾳ, οὐδὲ πράττει τι τὸ ἀντευαγγελικόν, ἀντιτάσσουσα πρὸς τὸν γνωστὸν ἐκσλαυισθέντα Φιννοσυγγρικῆς

καταγωγῆς λαὸν τὸν ἀπὸ τῶν στεππῶν τῆς μέσης Ἀσίας καταντήσαντα ἐπὶ τῆς χερσονήσου τοῦ Αἴμου καὶ ἐπιδιώκοντα ὅπως διὰ τοῦ ψεύδους καὶ τοῦ δόλου ὑφαρπάσῃ χώρας ἐφ' ὧν οὐδὲν ἀποδεδειγμένον δικαίωμα κέκτηται, ἀντιτάσσουσα— λέγομεν— πρὸς αὐτὸν τὰς θείας ἐντολὰς «οὐ κλέψεις· οὐ ψευδομαρτυρήσεις κατὰ τοῦ πλησίον σου μαρτυρίαν ψευδῆ· οὐκ ἐπιθυμήσεις τὸν ἀγρὸν τοῦ πλησίον σου, ... οὔτε ὅσα τῷ πλησίον σου ἐστί». Ἄν δὲ ἡ «Νόβογιε Βρέμια» ποθεῖ πράγματι τὴν εἰρήνην, δὲν ἔχει εἰμὴ νὰ ὑποδοθῇ τὰς προσπάθειας τῶν Πατριαρχείων παρὰ τοῖς προστατευομένοις της, ἀντὶ νὰ ἐκθρασύνῃ αὐτοὺς ἐν τῇ σχολῇ ὁδῶν ἢ ἐπράττησαν, καθόσον εἶναι αὕτη, ὑπὲρ πάντα ἄλλον, εἰς θέσιν νὰ γινώσκῃ ὅποια τινὲς εἰσὶν αἱ συνέπειαι τῆς ἀπαξ ἀφαιρέσεως τοῦ χαλινοῦ ἀπὸ τῶν κακοποιῶν στοιχείων ἢ τῶν ἀμορφώτων κοινωνικῶν στρωμάτων καὶ τῆς ἐξωθήσεως αὐτῶν ἐν τῇ ὁδῷ τῆς βίαιοπραγίας.

Ἐπιτρέψατω δ' ἡμῖν ἡ καλὴ συνάδελφος μίαν ἐρώτησιν: ἀραγε σπουδάζουσα δισχυρίζεται, ὅτι τὸ ἄτομον ἢ ὁ πληθυσμὸς, ὁ ἐπικαλούμενος τὴν προστασίαν τῶν καθεστηκυῶν Ἀρχῶν πρὸς διάσωσιν τῆς παρὰ ληστανταρτικῶν στίφῶν ἐπαπειλουμένης ζωῆς, τιμῆς, περιουσίας ἑαυτοῦ καὶ τῶν οἰκείων του, διαπράττει πρᾶξιν ἀξιοποινον καὶ προδοτικὴν δικαιολογοῦσαν τὴν διὰ τοῦ πυρὸς καὶ σιδήρου ἐξολόθρευσίν του; Ὡστε, κατὰ τὴν θεωρίαν ταύτην τῆς «Νόβογιε Βρέμια», ἂν, ἐν μιᾷ τῶν χαλεπῶν τούτων ἡμερῶν, ἐπαναστατικὸν στίφος εἰσελάσῃ αἰφνης εἰς τὰ γραφεῖά της μετὰ προθέσεως σφαγῆς, διαρπαγῆς, δηλώσεων, ἢ διεύθυνσις αὐτῆς δὲν θὰ ἐπικαλεσθῇ τὴν προστασίαν τῆς ἀστυνομίας ἢ περιπολίας Κοζάκων, διότι θὰ ἦτο προδοτικὴ πρᾶξις, ἀλλὰ θὰ ὑποδεχθῇ τοὺς κακούργους ὑπταίς χερσὶ καὶ ἀνοικταῖς ἀγκάλας, χειραγωγούσα αὐτοὺς καὶ ὑποδοιχοῦσα εἰς τὸ ἀπαίσιον ἔργον των! Εὐτυχῶς, ἐν τῇ ρύμῃ τοῦ λόγου, διέφυγον τὴν συνάδελφον πολῦτιμοι ἀλήθειας ἃς λαμβάνομεν ὑπὸ σημείωσιν· ἡ ἐγκατάλειψις δηλονότι τῆς θεωρίας ὅτι αἱ ἐν Βουλγαρίᾳ καὶ Ἀνατολικῇ Ρωμυλίᾳ ὠμότητες κατὰ τῶν Ἑλλήνων εἰσὶν ἀντίποινα διὰ τὴν ἐν Μακεδονίᾳ κατὰ Βουλγάρων ἐνέργειαν τῶν ἐλληνικῶν σωμάτων, καὶ ἡ ἀντικατάστασις αὐτῆς

δι' ἐτέρας, καθ' ἣν, αἱ σφαγαὶ καὶ αἱ πυρπολήσεις παρὰ τῶν βουλγαρικῶν σπιφῶν ἐλληνικῶν μακεδονικῶν συνοικισμῶν ἐγένοντο διότι οἱ κάτοικοι τούτων, ἀντὶ νὰ συμμάχῳσι μετὰ τῶν ἀνταρτῶν, ἐπεκαλοῦντο κατ' αὐτῶν τὴν προστασίαν τῶν νομίμων Ἀρχῶν, τότε δὲ μόνον ἐσχηματίσθησαν ἐπ' ἀμυντικῶν σκοπῶν (ὑπὸ τῶν κινδυνευόντων καὶ οὐχὶ ὑπὸ τῶν Πατριαρχείων) τὰ ἐλληνικά σώματα. Ἐσμὲν κατὰ πάντα σύμφωνοι ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου κύριοι τῆς «Νόβογιε Βρέμια». Αὐτὰ ταῦτα ἀκριβῶς λέγει καὶ τὸ πατριαρχικὸν ὑπόμνημα.

Οὕτε ἔχεται ὑποστάσεως τινὸς ὁ ἰσχυρισμὸς ὅτι τὸ Πατριαρχεῖον ἀπώλεσε τὴν ἐμπιστοσύνην τῆς Εὐρώπης. Ἄν δὲ μερὶς τῆς δημοσίας γνώμης παρεπίσθη ὑπὸ προσκειμένων τῶν βουλγαρικῶν ἀγῶνι, δι' εὐνοήτους λόγους, δημοσιογραφικῶν ὀργάνων, αὐτοὶ οὗτοι οἱ Βούλγαροι ἀνέλαβον νὰ διαλύσωσι τὴν πλάνην καὶ νὰ διαφωτίσωσι τοὺς παραπεισθέντας. Τοῦτο πιστοποιεῖ αὐτὴ αὐτὴ ἡ «Νόβογιε Βρέμια», ἀνυμολογοῦσα ὅτι «εἰς τὰ τελευταῖα συμβάντα, (τῆς Ἀνατ. Ρωμυλίας) ἡ Εὐρώπη ἐξέφερεν αὐστηράν τὴν ἐτυμηγορίαν της».

Θὰ ἡδυνάμεθα νὰ πληρώσωμεν πολλὰς ἐτι σελίδας ἐκ πικρῶν, πικροτάτων ἀληθειῶν. Ἀλλὰ πρὸς τί ἡ ἀπώλεια αὐτῆ τοῦ χώρου καὶ τοῦ χρόνου; Μήπως αἱ παραδοξολογίαι, οἱ παραλογισμοὶ καὶ αἱ διαστροφαι τῆς ἀληθείας τοῦ παρατεθέντος ἄρθρου, δὲν ἀποδεικνύουσιν, εὐγλωττότερον παντὸς ἄλλου ἐπιχειρήματος, τὸ ἀναπολόγητον τῶν βουλγαρικῶν κακουργιῶν καθὼς καὶ τὴν ἀμηχανίαν εἰς ἣν περιέστη ἡ ἀναλαβοῦσα τὴν ὑπεράσπισιν τοῦ ἀπέλπιδος ἀγῶνος των «Νόβογιε Βρέμια»;

ΔΙΩΓΜΟΣ ΟΡΘΟΔΟΞΩΝ

Ἡ δημοσιευομένη παρὰ πόδας ἐπιστολὴ συμ-πληροῖ τὰ διὰ προηγουμένης ἐπιστολῆς τοῦ πανιερ. μητροπολίτου Μογλενῶν γνωστὰ γενόμενα κακουργήματα τῶν σχισματικῶν βουλγάρων κατὰ τῶν ὀρθοδόξων· μαρτυρεῖ δὲ καὶ αὐτὴ, καθὼς ἑκατοντάδες ὅλαι γραμμῶν πρὸ αὐτῆς σταλέντων, ἅμα μὲν τὰ δεινὰ, ἅπερ ὑφίστανται οἱ προσκεείμενοι τῇ διδασκαλίᾳ τῆς μητρὸς Ἐκκλησίας, ἅμα δὲ καὶ τὸ στερεὸν τοῦ φρονήματος τῶν ὀρθοδόξων καὶ τὸ τῶν θρησκευτικῶν πεποιθήσεων

ἀδιάσειστον. Ἐπ' αὐτοῖς ἡ Ἐκκλησία σεμννομένη καὶ πρὸς τὴν σεβαστὴν αὐτοκροτορικὴν κυβέρνησιν τὰ παθήματα αὐτῶν καθιστῶσα γνωστὰ καὶ δικαιοσύνην ἀπαιτοῦσα, οὐχὶ δ' ἕτερόν τι, εὐχεται λῆξιν δεινῶν προσεχῆ.

Ἡ ἐπιστολὴ αὕτη, ἀπὸ 14 Σεπτεμβρίου, ἔχει ἐν τοῖς κυριωτέροις μέρεσιν οὕτω:

Παναγιώτατε δέσποτα

Μετὰ βαρυκαρδύσης καρδίας προσέρχομαι εὐσεβῶς ἵνα γνωρίσω τῇ μητρὶ Ἐκκλησίᾳ δρᾶμα φοικαλέον, ἐκτυλιχθὲν ἐν τῇ ταπεινῇ μου ἐπαρχίᾳ, τοῦ ὁποίου καταχθόνιοι μὲν ἥρωες ὑπῆρξαν καὶ πάλιν οἱ συνήθεις αἰμοβόροι λύκοι τῆς βουλγαρικῆς Ἐξαρχίας, θύμματα δὲ πολὺκλυστα ἱερεῖς καὶ νέοι τις μετὰ χωροφύλακος ὁθωμανοῦ.

Τὴν 27 παρελθόντος μηνὸς, ὁ ἀγαθὸς ἱερεὺς Σταῦρος τοῦ χωρίου Πισοδερίου τῆς ὑποδιοικήσεως Φλωρίνης, ἐν συνοδείᾳ προκρίτου τινὸς, ὀνόματι Χατζῆ Κώστα καὶ τοῦ νέου Θεοδώρου Κωνσταντίνου (ἔτων 28), μετὰ τινος ὁθωμανοῦ χωροφύλακος, ἐξῆλθον χάριν ἀναψυχῆς εἰς τὸ οὐ μακρὰν τοῦ χωρίου κείμενον δάσος, ὅθεν οἱ ἐνεδρεύοντες, ἐν ἀγνοίᾳ τῶν ἀθῶν θυμάτων, κομιτατζῆδες ἐπέπεσον ἄγριοι κατ' αὐτῶν πυροβολοῦντες· καὶ τὸν μὲν Θεόδωρον μετὰ τοῦ χωροφύλακος ἀφῆκαν νεκροὺς, ποικιλοτρόπως κρουεργήσαντες αὐτούς. Ὁ δὲ ἀτυχὴς παπᾶ-Σταῦρος, φέρων ἐπὶ τοῦ στήθους τραῦμα καίριον, κατέφυγε πρὸς περιποίησιν τῆς πληγῆς εἰς ἐκεῖ πλησίον καλύβην ἀνθορκέως, ὅς τις, ἀτυχῶς, τυγχάνων βούλγαρος καὶ οὗτος, συνεπλήρωσε τὸ δολοφόνον ἔργον τῶν κακούργων τοῦ συνετάριον, πλήξας ἀπικνηνῶπως κατὰ μέτωπον διὰ πελέκως τὸν πιστὸν εἰς τὰ πάτρια καὶ ἀείμνηστον ἡδὴ ἱερέα μας, ἐγκαταλιπόντα ἐν ὁρφνίᾳ μητέρα, πκτήρα σύζυγον καὶ τέκνον, καὶ μόλις τριάκοντα καὶ πέντε ἔτη ἀριθμοῦντα.

Κατὰ τὴν τραγικὴν τούτην σκηνὴν μόλις κατώρθωσε νὰ διαφύγῃ πληγωμένος ὁ πρόκριτος τοῦ χωρίου Χατζῆ Κώστας.

Προτιθέμενος ἵνα κατ' αὐτὰς ἐπισκεφθῶ, σὺν Θεῷ, καὶ ἐκ τοῦ συνεγγυς ἴδω τοὺς δεινοπαθοῦντας καὶ ὑπὸ τὸ κράτος φόβου διηνεκοὺς διατελοῦντας χριστιανούς μου καὶ τὰς ἀνάγκας αὐτῶν μελετήσω, ἐξέρχομαι εἰς περιοδείαν, ἔχων μετ' ἐμοῦ ὡς πολὺτιμον ἀρωγὴν καὶ προφυλακὴν τὰς εὐχὰς τῆς μητρὸς Ἐκκλησίας, ὑφ' ἧς διατελῶ βαθυσεβάστως ἀσπαζόμενος τὴν σεπτὴν μοι τῆς ὑμετέρας κορυφῆς δεξιάν.

Ἐν Κρουσόβω, τῆς Ὑμετ. Θ. Παναγιότητος (κλπ).

† Ὁ Πρεσβὺν καὶ Ἀρχιεπὶν Γερμανός.

ΜΝΗΜΗ ΤΩΝ ΕΝ ΕΥΣΕΒΕΙ ΤΗ ΠΙΣΤΕΙ ΤΕΛΕΙΩΘΕΝΤΩΝ

Τὴν ἀξίαν καὶ σημερινὴν τῆς ὑψίστης θυσίας τῶν ὑπὲρ πίστεως πυρί τε καὶ μαχίρῃ τελειωθέντων ἀδελφῶν ἡμῶν ἐξετίμησαν εὐλαβηθέντες οἱ ὀρθόδοξοι πάντες, οἵτινες μετὰ φρίκης ἔμαθον καὶ μανθάνουσι τὰ κατὰ τῶν ὀρθοδόξων ὑπὸ σχισματικῶν βουλγάρων τελεσθέντα ἐγκλήματα ἐν Ἀνατολικῇ Ρωμυλίᾳ καὶ Βουλγαρίᾳ καὶ Μακεδονίᾳ. Σεβόμενοι τὴν μνήμην, θαυμάζουσαι τὴν ὑψίστην ἀνταπαρνησίαν τῶν νέων θυμάτων τῆς πίστεως Ἐκκλησίαι καὶ κοινότητες ὀρθόδοξοι, ἐξακολουθοῦσι τελοῦντες ἱερὰ μνημόσυνα ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῶν ψυχῶν τῶν ἐν πίστει τελειωθέντων ἀδελφῶν ἡμῶν, οἵτινες ζῶσαν ἐν ἐαυτοῖς ἔδειξαν τὴν θερμὴν πίστιν τὴν δοξάσαν τοὺς ἀρχαίους καὶ νέους μάρτυρας τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν. Εἰς τὰ θύματα τὰ πεσόντα ὑπὲρ ἐκπληρώσεως τοῦ καθήκοντος, εἰς ᾧ προσετέθη ἀπὸ τῆς 9 Σεπτεμβρίου Φῶτιος ὁ πολυθρήνητος τῆς Κοριτσᾶς μητροπολίτης, ἀποδίδοι φόρος εὐγνωμοσύνης καὶ θαυμασμοῦ πάγκοιτος. Ἡ ἀποστολικὴ τῶν Ἀλεξανδρέων Ἐκκλησία, ἀποφάσει πατριαρχικῇ, ἐτέλλισε τὴν παρελθούσῃ κυριακῇ ὑπὲρ τοῦ ἱεροῦ θύματος τούτου μνημόσυνον, αὐτοῦ τοῦ μακαριωτάτου πάπα καὶ πατριάρχου κ. Φωτίου τὴν ἀναίμακτον θυσίαν προσάγοντος—ἡ δὲ ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ αὐτὴ πάνδημον, τῇ αὐτῇ κυριακῇ, τοῦτο τελεσάσα, πανηγυρὶν ἀρετῆς τὴν ἡμέραν κατέστησεν—Ἐπίσης, ἀποφάσει τῶν κοινοτικῶν ἀρχῶν Καστορίας, ἐνεκρίθη νὰ τελεσθῇ μνημόσυνον ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, ἱεουργοῦντος τοῦ πανιερ. μητροπολίτου κ. Γερμανοῦ, πάνδημον ὑπὲρ τοῦ ἀειμνήστου Κοριτσᾶς Φωτίου—Τοιοῦτον ἐγένετο καὶ τὸ ἐν Πετρούδῳ τῆς ἐπαρχίας Βοδενῶν τῇ 17 ὑπὸ τοῦ πανιερ. μητροπολίτου κ. Στεφάνου, διατάξαντος ἵνα τοιαῦτα τελεσθῶσιν ἐν πᾶσι τοῖς χωρίοις καὶ κομπούλεσι τῆς ἐπαρχίας, ὧν πανηγυρικώτερά πως ἐγένοντο τὰ ἐν Γουμενίσῳ, Γεβγελῇ, Γενιτσόις καὶ ἐν τῇ πόλει Βοδενῶν—Ἡ ἱερὰ μητρόπολις Ἐλευθεροπόλεως, ἱεουργοῦντος τοῦ πανιερ. μητροπολίτου κ. Παναρέτου, ἐγκρίτως ἐξεπλήρωσεν ἀδελφικὸν καθήκον, τῇ 17 τοῦ μηνὸς τούτου, συγχρόνως τῇ τῆς Πελαγονίας καὶ τῇ τῆς Δράμης καὶ τῇ τῆς Θεσσαλονίκης (ἐν ᾗ τετρακισχίλιοι παρεστάθησαν ἐν τῷ μνημοσύνῳ συνευχόμενοι κατανυκτικώτατα καὶ ἐν μεγίστῃ τάξει, ἀρμολογῶντες χριστιανοὶς, ἐπισπασμένοι τὴν εὐαρέσκειαν τῆς πολιτικῆς ἀρχῆς).—Ἐκ τῶν ἐν τῷ ἐξωτερικῷ μνημοσύνῳ ἀξία ἀναγραφῆς εἰσι τὸ τῆς ἑλληνικῆς κοι-

νότητος Ἀτλάντας, τῇ 3 Σεπτεμβρίου, ὑπὲρ τῶν ἐν Ἀνατολικῇ Ρωμυλίᾳ καὶ Βουλγαρίᾳ καὶ Μακεδονίᾳ πεσόντων—τὸ τῆς ἐν Βαδινγκτῶν ἑλληνικῆς κοινότητος, τῇ 3 τοῦ μηνὸς, ἱεουργοῦντων ἐν τῷ πρώτῳ τοῦ Οἰκονόμου τῆς Μ. Ἐκκλησίας αἰδεσμοῦ, πρεσβυτέρου κ. Κωνσταντίνου Χατζῆ Δημητρίου, ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ τοῦ πανοσλγ. ἀρχιμανδρίτου κ. Ἰωακείμ Ἀλεξοπούλου—Σημειώσεως ἀξίον τὸ ἐν Σεβαστοπόλει (Ρωσσίας), ἀδελφῶν τοῦ πανιερωτάτου ἀρχιεπισκόπου, τελεσθῆναι τῇ 10 τοῦ μηνὸς τούτου, παρόντος καὶ συγκινημένου μέχρι δακρύων πολλοῦ πλήθους ἑλλήνων. Ὁ λειτουργῶν πανοσλγ. ἀρχιμανδρίτης κ. Γρηγόριος Βούκουνας, ὡς ἡ πρὸς τὴν ἐφημερίδα «Ἑλληνισμὸν» ἐπιστολὴ μαρτυρεῖ, «λόγον ἀπήγγειλεν ὠραιοτάτον καὶ συγχρόνως ἀνέγνωσε τὴν ὑπὸ τῆς «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» περιγραφομένην καταστροφὴν τῆς περιφανοῦς Ἀγχιάλου».

ΤΕΚΜΗΡΙΑ ΣΥΜΠΑΘΕΙΑΣ ΑΔΕΛΦΙΚΗΣ πρὸς πάσχοντας, ἐκδηλούμενα πανταχόθεν τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου καὶ, κατὰ καθήκον, ἐκ μέρους τῶν ἑλλήνων ὀρθοδόξων, ἀνεγράφθησαν ἐγκρίτως καὶ ἀναγράφονται τακτικῶς ἐν ταῖς στήλαις τῆς «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας». Αἱ ἀναγραφαὶ τῶν ἀθροισμένων χρηματικῶν ποσοτήτων πρέπει νὰ ἐκλύσωσι τὴν προσοχὴν τῶν ἀληθῶς ὀρθοδόξων καὶ, μάλιστα πάντων, τῶν ὁμογενῶν ἐπὶ τῆς ἐπειγούσης θεραπείας ἐθνικῶν ἀνγκῶν, οἷα ἡ δημιουργηθεῖσα ὑπὸ τοῦ μισελληνισμοῦ καὶ τῆς μισορθοδοξίας, ἣν ἡ ἐσχάτη κοινωνικὴ τῶν βουλγάρων ὑποστάθμη ἐπέβαλεν εἰς τοὺς διοικοῦντας τὴν βουλγαρικὴν ἡγεμονίαν καὶ τὴν τοπαρχίαν τῆς Ἀνατολικῆς Ρωμυλίας. Ἡ πρὸς τοὺς παθόντας ἀπὸ ἰουλίου καὶ τοὺς ἔκτοτε πάσχοντας ἀδελφούς ἡμῶν ἐκδήλωσις τῶν αἰσθημάτων τῆς συμπαθείας καὶ στοργῆς, τεκμηριωθείσα λαμπρῶς κατὰ τὸν παρελθόντα αὔγουστον, ὑπορριπιζομένη ὑπὸ τῆς ἡμετέρας δημοσιογραφίας, πρέπει νὰ συνεχισθῇ. Καὶ οὔτε πρέπει νὰ ἐλαττωθῇ ἡ προθυμία καὶ γοργότης πρὸς ὑποστηρίξιν ἐν γένει καὶ βοήθειαν ἀδελφῶν ἀνεστίων καὶ πενομένων, γυμνῶν καὶ πασχόντων, θυμάτων ἀξιοκατακρίτου μισαδελφίας δῆθεν χριστιανῶν, ὧν ὁ λεγόμενος κληρὸς ἴσως ἐπευδοκεῖ τοῖς ἐγκλήμασιν, ἀλλὰ βεβαίως οὐδεμίαν ἔχει πρόθεσιν νὰ διδάξῃ τοῖς ἀπὸ τῆς ὀρθοδοξίας ἀπεσχισμένοις βουλγαροῖς ἐντολὰς τινὰς καὶ κεφάλαια τοῦ Δεκαλόγου. Οὕτω δέ, καὶ ἐφ' ὅσον ἡ πίσις ἐξακολουθεῖ καὶ διὰ βίας ἐπιβάλλεται εἰς τοὺς ἐν Βουλγαρίᾳ καὶ Ρωμυλίᾳ ἑλληνας ἐξομοσίᾳ πεποιθήσεων, οἱ δὲ τυραννούμενοι εὐρίσκουσιν ἡρεμίαν καὶ ἀσφάλειαν ὑπὸ

τὴν φιλόφρονον αἰγίδα τῆς κυβερνήσεως τῆς Α.Α.Μ. τοῦ σουλτάνου καὶ ἐν Ἑλλάδι καὶ ἐν τῇ χώρᾳ τῶν Φραγκῶν, καθήκον ἔχομεν νὰ σπεύσωμεν ἐκ τῶν τεσσάρων τοῦ ὀρίζοντος σημείων ἄρωγοὶ καὶ προστάται, πρέπει δὲ τὸ γένος ἡμῶν νὰ στηρίξη ὕλικῶς καὶ ἠθικῶς τοὺς πάσχοντας, οἵτινες δικαίως ἐπαναλαμβάνουσι τὸ τῆς Γραφῆς «ἐνεκά σου θανατούμεθα ὅλην τὴν ἡμέραν».

Εἰς τὴν πρακτικὴν καὶ γενναίαν ἐκδήλωσιν τῆς ἀδελφικῆς ταύτης συμπαιδείας πρωτεύουσιν οἱ ἐν **Αἰγύπτῳ ὀρθόδοξοι Ἕλληνες**, καίτοι δὲ εἰς τινὰ μέρη οἱ ἔρχοι διενεργοῦνται ἀτάκτως ἢ μάλλον ἄνευ ἐνόητος ἐνεργείας, ἐν τούτοις ἡ ἐκτίμησις τῆς δυσχεροῦς θέσεως τῶν προσφύγων ἐπιβάλλει πᾶσι τὴν προθυμὴν εἰσφορὰν ἰκανῆς ποσότητος. Ἐν Χαρτούμ, λόγου χάριν, οἱ ἐκ Καρπάθου ἐργάζονται συνέλεξαν μετὰ αὐτῶν περὶ τὰς χιλιάς δραχμὰς, οἱ δὲ ἐκ Κύπρου χίλια περίπου φράγκα· κατὰ τὸ παράδειγμα αὐτῶν ἐνεργοῦσιν οἱ αὐτόθι ἡπειρώται — ὁ δὲ πρόεδρος τῆς ἑλληνικῆς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ κοινότητος κ. Ἑμμ. Μπενάκης ἀπεφασίσε ν' ἀνεγείρῃ παρὰ τῷ ἐν Ἀθήναις Ἱεροσπουδαστηρίῳ, κατὰ τὸν «Γαχυδρόμον» Ἀλεξανδρείας, πρόχειρον μαγειρεῖον, χάριν τῶν ἐξ Ἀγχιάλου προσφύγων, πρὸς ἐπισιτισμὸν αὐτῶν ἰδίαις δαπάναις. — Ἐπίσης ἐν Ἑλλάδι συλλέγονται συνδρομαὶ ὑπὲρ τῶν προσφύγων, μετὰ προθυμίας ἐργαζομένων πάντων, ἄξιον δὲ πολλῶν ἐπαίνων τὸ χριστιανικὸν ἔργον τῶν δημοδιδασκάλων Ἡλείας προσενηγκόντων 563 σχεδὸν δραχμὰς καὶ τῶν τῆς Λακεδαιμόνος (202 δρ.).

Ἡ ἐν τῇ **ἡμετέρᾳ πόλει** ἐπιτροπεία μετὰ πολλοῦ ζήλου ἐργαζομένη δικαιοῖ τὰς στηριχθείσας ἐπ' αὐτὴν ἐλπίδας. — Ἡ ὁμογενὴς κοινωνία τῆς **Ἀδριανουπόλεως** πολλὴν ὑπὲρ τῶν προσφύγων ἐπεδείξατο στοργὴν, προεξάρχοντος τοῦ σεβασμ. αὐτῆς μητροπολίτου, καὶ πολλοῖς μὲν ἐκ τῶν προσφύγων ἐχορήγησεν ὁδοιπορικὰ ἔξοδα πρὸς μετάβασιν εἰς Δεδέ-Ἀγάτς ἢ εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἱκανοὺς δὲ διατρέφει μέχρι σήμερον, καὶ εἰς τινὰς ἔδωκε ποσά τινα ὅπως χρησιμεύσωσιν ὡς κεφάλαια πρὸς ἐργασίαν. Ἡ δὲ κέντρικὴ ἐπὶ τῆς ἐκπαιδεύσεως ἐφορὰ καὶ ἡ ἐπιτροπεία τοῦ κοινοτικοῦ τῆς Ἀδριανουπόλεως Οἰκοτροφείου ἱκανοὺς ἐδέξατο πτωχοὺς μαθητὰς ἐξ Ἀγχιάλου, Πύργου, Στενημάχου καὶ Φιλιπποπόλεως, δωρεὰν αὐτοῖς παρέχουσα τὴν διατροφὴν καὶ δίχα διδάκτρων τὴν ἐκπαίδευσιν· τινὰς δὲ τῶν εὐπορούντων ἐδέξατο ἐπὶ καταβολῇ τοῦ ἡμίσεος τῶν τροφείων καὶ πλείονος ἐπὶ πληρωμῇ τοῦ ἐνὸς τρίτου. — Προθύμως ἐπίσης ἤρξαντο διενεργούμεναι συνεισφοραὶ παρὰ πολλαῖς τοῦ ἑξωτερικοῦ κοινότησιν, ὡς καὶ ἐν **Κύπρῳ**, ὅπου πρὸ μηνὸς ἐπὶ τούτῳ συνε-

στήθη ἐπιτροπεία — ἐν **Σεβαστοπόλει** τῆς Ρωσσίας τὴν αὐτὴν οἱ ὁμογενεῖς δεικνύουσι προθυμίαν — ἐν **Ἀτλάντα** τοῦ νέου κόσμου, ἡ ἑλληνικὴ κοινότης, ἡ πρὸ μικροῦ καταβαλοῦσα 46000 φράγκων ὑπὲρ τοῦ ναοῦ αὐτῆς, ἤθροισε 2492 φράγκα, ὧν τὰ ἡμίσεα (1246) πέμψει τῷ παναγιωτάτῳ οἰκουμενικῷ πατριάρχῃ, τὰ δὲ ἕτερα τῷ σεβασμ. μητροπολίτῃ Ἀθηνῶν, ὡς προέδρῳ τῆς ἐκεῖ ἐπιτροπείας τῶν ἐράνων.

Καὶ ἐν τούτοις ἀνάγκη πολλῆς ἐνεργείας· διότι καὶ τῆς συνδρομῆς πάντων ἔχουσιν ἀνάγκην οἱ παθόντες· ὡς δὲ τὸ Πατριαρχεῖον ἡμῶν καὶ οἱ ὀρθόδοξοι Ἕλληνες ἐπιτελοῦσιν ἐνταῦθα τὸ καθήκον αὐτῶν, ὡς ἡ μὴ ψεύσασα τὴν ἑλληνικὴν καταγωγὴν αὐτῆς ὀρθόδοξος κοινότης **Πελαγονίας** ἔδωκε λαμπρὸν παράδειγμα στοργῆς ἀδελφικῆς πρὸς τοὺς ὑπὲρ πίστεως δοκιμαζομένους, ὡς ἡ τῆς Ἀδριανοπόλεως ἐπιτελεῖ τὸ καθήκον, ὡς ἐπιτελεῖ καθήκον ἡ τοῦ Δεδέ-Ἀγάτς, ὡς ἀδελφικῶς προσνηχθήσαν αἱ κοινότητες Σερρῶν καὶ Δράμας καὶ Διδυμοτείχου, προσδοκῶμεν ὅτι θέλουσι προθύμως φανῇ συμμεριζόμεναι τὴν κοινὴν ὑπὲρ πασχόντων ἐνεργεῖαν καὶ συμπάθειαν αἱ μεγάλων μοι ἑλληνικαὶ κοινότητες Σμύρνης, Θεσσαλονίκης, Τραπεζοῦντος, Χίου, Μιτυλήνης, Ἰωαννίνων, Λήμνου, Κυδωνίων, Καβάλλας, Ξάνθης, Σαρανταεκλησιῶν καὶ ἕτεραι· πασῶν τούτων γινώσκομεν τὰ εὐγενῆ αἰσθηματα καὶ τὸν πατριωτισμὸν.

Πρὶν τεθῇ τὸ φύλλον ἡμῶν ὑπὸ τὰ πιεστήρια, ἀπεσταλὴ ἡμῖν ἡ ἐξῆς ἐπιστολή, ἡ πρὸς τὴν Α. Θ. Π. τὸν οἰκουμενικὸν πατριάρχην ἀπευθυνθεῖσα καὶ λαμπρὰ φιλογενεῖας νομοταγοῦς αἰσθηματα ἀποδεικνύουσα. Πέμπουσιν αὐτὴν οἱ ἐν Nashua τῆς Ἀμερικῆς Ἕλληνες, ἀποστέλλοντες καὶ τὴν ὑπὲρ τῶν προσφύγων συνδρομὴν. Ἡ ἐπιστολὴ πρέπει νὰ καταστῇ γνωστὴ πᾶσι τοῖς ὁμογενέσι.

Nashua 14)27 Σεπτεμβρίου 1906

Παναγιώτατε δέσποτα,

Λίαν εὐλαβῶς ἀσπαζόμενοι τὴν ἁγίαν δεξιάν τῆς Ὑμετ. Παναγιότητος προαγόμεθα ταπεινῶς νὰ διακοινώσωμεν Ὑμῖν τὰ ἑξῆς·

Ἡ ἡμετέρα παροικία λίαν λυπηρῶς ἔφερε τὴν εἰδησιν περὶ τῆς καταστροφῆς τῶν τῆς Ἀγχιάλου ὀρθοδόξων. Πρὸς περίθαλψιν τῶν αὐτόθεν ἐρχομένων ἀποστέλλομεν Ὑμῖν ἐκ συνεισφορᾶς δι' ἐπιταγῆς εἰκοσι λίρας ἀγγλικᾶς, τὰς ὁποίας θὰ διαθέσητε ὑπὲρ τῶν δεινοπαθόντων ἀδελφῶν μας.

Ἐλπίζοντες ὅτι ὁ ἡμέτερος κυριάρχης Σουλτάν Ἀβδούλ-Χαμὴτ-Χάν θέλει δώσει τὴν προσήκουσαν ἀμοιβὴν πρὸς τὴν ἀχάριστον καὶ βάρβαρον Ἡγεμονίαν, διατελοῦμεν παρακαλοῦντες τὸν Θεὸν ὅπως τιμωρήσῃ τοὺς κακοὺς τούτους βουλγάρους.

Πειθήνια τέκνα σας

ἅπαντες οἱ ἐν Nashua τῆς Ἀμερικῆς.

Ἡ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ Μ. ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ, ἥν ἀπνύ-
θυνε πρὸς τοὺς ὀρθοδόξους ὁμογενεῖς τῆς Ἀρ-
χιεπισκοπῆς, ἐγένετο γνωστὴ πολλοῖς, μὲν ἀ-
ποσταλεῖσα εἰς ἐλάχιστον μέρος τοῦ ἑλλην. πλη-
θυσμοῦ τῆς πρωτευούσης· καὶ ἔσχεν ἀποτελέ-
σματα εὐφύμῳ μνείας ἄξια, ἐφ' οἷς καὶ ἄξιοι
τῶν εὐλογιῶν τῆς μητρὸς Ἑκκλησίας εἰσὶν οἱ
καταβαλόντες τὸν ὁβολὸν αὐτῶν. Διότι καθὼς
ἐγράψαμεν ἐν τῷ προτέρῳ ἡμῶν τεύχει, οὐδεὶς
ἀπαιτεῖ νῦν πολὺ χρυσίον ἢ ἀργύριον, ἀλλὰ τὸ
ἐκάστῳ ἐπιβαλλόμενον ὑπὸ τῆς σοβαρότητος τῶν
περιστάσεων, τὸ ἐκάστῳ συγχωρούμενον ὑπὸ τῆς
οἰκονομικῆς αὐτοῦ καταστάσεως. Ὅταν δὲ πάν-
τες ἐκτιμῶσι τὸ σπουδαῖον καὶ κρίσιμον τῶν
κυκλουσῶν ἡμῶς περιστάσεων, ἀλλὰ μάθωσι καὶ
τὴν ἀνεπάρκειαν τοῦ ἐθνικοῦ ἡμῶν ἐκκλησια-
στικοῦ κέντρου πρὸς θεραπείαν πασῶν τῶν ἐ-
θνικῶν ἀναγκῶν καὶ τῶν θρησκευτικῶν ἀπαιτή-
σεων τῶν ἐν μακεδονικαῖς τοῦ Οἰκουμενικοῦ πα-
τριαρχικοῦ Θρόνου μητροπόλεσι χειμαζομένων
ὀρθοδόξων, θέλουσι σκεφθῆναι βεβαίως ὅτι γενναί-
τερον καὶ τακτικώτερον ἐν εὐκαιρίαις πρέπει νὰ
συντρέχωσι, διὰ τῶν Πατριαρχείων, εἰς βοή-
θειαν τῶν ἐν ἀνάγκαις. Τὸ ἐθνικὸν ταμεῖον προσ-
έρχεται διαρκῶς ἐπικούρον τοῖς δεομένοις, καὶ
κατὰ τὴν τελευταίαν πενταετίαν πολλὰ πολλοῖς
ἐχορήγησεν· ἀλλ' ἐνίοτε περιίσταται εἰς θέσιν
ἀμήχανον, θέλον καὶ μὴ δυνάμενον ὥς πρέπει
νὰ χορηγήσῃ. Οἱ τακτικοὶ αὐτοῦ πόροι προορίζον-
ται καὶ μὲν ἐπαρκοῦσιν εἰς διατήρησιν τοῦ
κέντρου καὶ εἰς ἐκπλήρωσιν ἀναγκῶν, τῶν ἤδη
γνωστῶν, οὐχὶ τῶν ἐκτάκτων. Αἱ ἑκτακτοὶ κατὰ
τὰ τελευταῖα ἔτη καταπληκτικῶς ἐπερίσσευσαν.
Οἱ κίνδυνοι τῆς ὀρθοδοξίας νύξήθησαν. Ἀνάγκη
νὰ περισσεύσῃ καὶ αἱ πρόσοδοι τοῦ Ἐθνι-
κοῦ Ταμεῖου.

Προσῆλθον εἰς ἐνίσχυσιν αὐτοῦ τινὲς τῶν
λαβόντων τὴν ἐκκλησιαστικὴν Ἑκκλησίαν, καὶ
τούτων ἐξεδώκαμεν τὸν **Α' κατάλογον** πρὸ ὁ-
κτῶ ἡμερῶν. **Ὁ δεῦτερος** ἔχει ὅδε:

Οἱ σεβασμ. μητροπολίται Ἐρζεζούντος κ. Κων-
σταντίνος γρόσια ἀργυρᾶ 120—Χίου κ. Κωνσταντίνος,
Μαρωνείας κ. Νικόλαος καὶ Γρεβενῶν κ. Ἀγαθάγγελ-
λος ἀνὰ 108—οἱ εὐγενέστατοι κκ. Στέφανος Ἀλ. Κα-
ραθεοδώρῃ, Μικόλαος Μαρίνος καὶ Μ. Σταύρου ἀνὰ
γρόσια ἀργυρᾶ 540—οἱ ἀξιότιμοι κκ. Κ. Σεβαστό-
πουλος 475—Θεολόγος Κ. Θεολογῆς 432—Ἡλίας
Βουγίδης καὶ τις ἄνωνμος ἀνὰ 324—Κ. Τριχινταφυλ-

λίδης 216—Δημήτριος Βουγίδης 162—Δ. Λαμπρίδης
120—Ἀλ. Μελεχχορινός καὶ Α. Γαβριηλίδης (ἱατροί),
Γ. Φατῆς δικηγόρος, Δημ. Σωφρονιάδης, Π. Ταπαν-
λῆς, Περ. Κλωναρίδης, Δημ. Σοφινός, Χαρ. Σπ. Κα-
ραμπούας, Παν. Μπέκος καὶ Γ. Κωνσταντινίδης (τζαμ-
φιστῆς) ἀνὰ 108—Ν. Τζαχάνης, Π. Βουγίδης, Δημ.
Μ., Βασ. Κ. Θεολογῆς ἀνὰ γρόσια 95—Ἀδελφοὶ Καλ-
λίφρονες 80—Ἰω. Γ. Ἀντωνιάδης, Ἀναστ. Θεοδόσογ-
λους καὶ Χρ. Στράτης ἀνὰ γρόσια 60—Π. Κλωναρίδης
καὶ ἄνωνμος ἀνὰ 54—ὁ θεοφίλ. ἐπίσκοπος Κλαυδίου-
πόλεως κ. Μιχαήλ 20—Κ. Πιπερόπουλος καὶ Δημοσθ.
Οἰκονομίδης (καθηγητῆς) ἀνὰ 20—Γ. Σωτήρχου, Π.
Χατζῆ Φωτιάδης καὶ Σωτ. Ἀζλος ἀνὰ 10—Ἀντώνιος
Στραβέλης καὶ Δημ. Μήτσος ἀνὰ 5—Τὸ ὅλον τῶν
ἀπὸ τῆς 20 μέχρι τῆς 27 Σεπτεμβρίου προσενεχθέντων
6,045 ἀργυρᾶ γρόσια καὶ μετὰ τῶν τοῦ Α' Καταλόγου
γρόσια ἀργυρᾶ 26,114.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἑκκλησιαστικὴ Ἀλήθεια.—Ἀναγνωσθεί-
σης ἐπὶ Συνόδου χθὲς σχετικῆς ἐκθέσεως τῆς
τῆν «Ἑκκλησ. Ἀλήθειαν» διευθυνούσης Ἐπιτρο-
πείας, ἀποδεχομένης τὸν, κατὰ πρότασιν τῆς
ἐπὶ τῶν πατριαρχικῶν γραφείων ἐπιτροπείας,
διορισμὸν ὡς ἐκτάκτου τῆς ἐφημερίδος συνεργά-
του τοῦ πανοσιολογ. ἀρχιμανδρίτου καὶ ἀρχαιο-
φύλακος κ. Καλλινίκου Δελικάνη, ἐνεκρίθη ὁ
διορισμὸς διευθυντοῦ τοῦ γραφείου καὶ γραμμα-
τέως, ὑποδειχθέντος δὲ ὡς καταλλήλου διὰ τὴν
θέσιν τοῦ ἱεροῦ διακόνου κ. Χρυσοστόμου Κα-
βουρίδου ἀνετέθη εἰς τὴν διευθύνουσαν τὴν
«Ἑκκλ. Ἀλήθειαν» ἐπιτροπὴν ὁ διορισμὸς.

Ἑκτακτος Ἐπιτροπεία.—Τῇ τρίτῃ πρὸς
ἐσπέραν, ὑπὸ τὴν προεδρίαν τῆς Α. Θ. Π., συ-
νήλθεν εἰς συνεδρίαν ἡ ἑκτακτος ἐπιτροπεία, ἀ-
σχοληθεῖσα ἐπὶ τινῶν θεμάτων τῆς δικαιοδοσίας
αὐτῆς. Εἰς τὴν ἐπιτροπείαν ταύτην προσετέθη
ὁ ἐλλογ. διδάκτωρ τὰ νομικὰ καὶ δικηγόρος κ.
Μιχαὴλ Θεοτοκάς.

Μητρόπολις Τραπεζοῦντος.—Τῇ δευτέρᾳ
ἀνεχώρησεν εἰς τὴν ἐπαρχίαν αὐτοῦ ὁ πανιερ.
μητροπολίτης Τραπεζοῦντος κ. Κωνσταντίνος,
προπεμφθεὶς ἄχρι τοῦ ἀτμοπλοίου ὑπὸ τῶν σεβ.
μητροπολιτῶν Μεθύνης, Μελενίκου, Βάρνης,
Γάνου καὶ Χώρας καὶ Κολωνίας καὶ ἐκ μέρους
τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, τὴν
κυριακὴν κατ' οἶκον ἐπισκεψαμένου τὸν ἀναχω-

ροῦντα μητροπολίτην, ὑπὸ τοῦ ἱερολογ. δευτε-
ρεύοντος. Τὸν πανιερ. μητροπολίτην προέπεμψαν
ἐπίσης ὁ πανιερ. μητροπολίτης Χαλεπίου καὶ ὁ
σεβασμ. ἀρχιεπίσκοπος Νεαπόλεως κ. Ἀρσένιος.

Μητρόπολις Βελλᾶς καὶ Κονίτης.—Διὰ
τηλεγραφήματος αὐτοῦ ὁ πανιερ. μητροπολίτης
Βελλᾶς καὶ Κονίτης κ. Σπυρίδων ἠγγεϊλε τῇ
Ἐκκλησίᾳ τὴν εἰς τὴν ἐπαρχίαν ταύτην αἰσίαν
ἀφίξιν αὐτοῦ καὶ τὴν γενομένην αὐτῷ θερμὴν
ἐκ μέρους τῶν ὀρθοδόξων ὑποδοχὴν.

Αὐστρουγγρικὴ πρεσβεία.—Τῷ παρελ-
θόντι σαββάτῳ, κατ' ἐντολὴν πατριαρχικὴν, ὁ
πανοσιολογ. Μ. πρωτοσύγκελλος μετὰ τοῦ Ἀ'
γραμματέως τοῦ Δ. Ἐθν. Μ. Συμβουλίου προέ-
πεμψαν ἐπὶ τοῦ ἀτμοπλοίου τὸν μετὰ πολυετῇ
παρ' ἡμῖν εὐάρεστον διαμονὴν ἀναχωρήσαντα
τέως πρεσβευτὴν τῆς Αὐστρουγγαρίας κόμητα
Δὲ-Κάλιτς, ἐρμηνεύσαντες τὰς τοῦ παναγιωτά-
του οὐκουμενικοῦ πατριάρχου κατευοδίου εὐχὰς
καὶ ἐπιδόντες αὐτῷ καὶ τὴν ἐπὶ τούτῳ πατριαρ-
χικὴν ἐπιστολήν.

Κανονικὴ ἄδεια.—Ἐχορηγήθη συνοδικῶς
ἄδεια τῷ σεβασμ. μητροπολίτῃ Ἀδριανουπόλεως
κ. Κυρίλλῳ, κατ' ἰδίαν αἴτησιν, ὥπως ἔλθῃ εἰς
Κωνσταντινούπολιν πρὸς περίθαλψιν τῆς πα-
σχούσης αὐτοῦ ὑγείας.

Μονὴ Τιμίας Ζώνης.—Αἰτῆσαι τῶν μονα-
χῶν τῆς ἐν Σάμῳ σταυροπηγιακῆς μονῆς Τι-
μίας Ζώνης, εἰς ἣν ἐγκατασταθήσεται τὸ Ἱερο-
διδασκαλεῖον τῆς Ἀποκαλύψεως, ἀπεφασίσθη
ἵνα ἡ μὲν ἱερὰ αὕτη μονὴ διατηρήσῃ τὴν σταυ-
ροπηγιακὴν ἀξίαν, αἱ δὲ μοναχοὶ αὐτῆς ἐγκαθι-
στάμενοι ἐν μετοχίῳ αὐτῆς ἐξακολουθῶσι λαμβά-
νοντες τὸ σιτηρέσιον αὐτῶν ἀπὸ τῆς ἐν τῇ ἡγε-
μονίᾳ Σάμου μοναστηριακῆς ἐπιτροπῆς.

Πατριαρχικαὶ εὐχαί.—Τῇ παρελθούσῃ κυρια-
κῇ, τελουμένου ἐν τῷ ναύσκῳ τοῦ νεκροταφείου τῶν
ὀρθοδόξων ἐν Σισλῇ τοῦ ἑτησίου μνημοσύνου τοῦ Παν-
τιᾶ Εὐγενίδου, υἱοῦ τοῦ ἐρίτμου κ. Εὐστ. Εὐγενίδου,
τὰς πατριαρχικὰς ὑπὲρ ἀναπαύσεως τοῦ μνημονευομέ-
νου εὐχὰς ἠρμήνευσε τοῖς τεθλιμμένοις γονεῦσι καὶ
συγγενέσιν αὐτοῦ ὁ πανοσλγ. Μ. πρωτοσύγκελλος—
Τῇ δὲ παρελθούσῃ δευτέρᾳ, τελουμένης ἐν τῷ πατριαρ-
χικῷ ναῷ τῆς κηδείας τῆς ἐν γήρᾳ πίοι τελευτησάσης
Ἀρίστης Μιχαηλίδου, ἀδελφῆς τοῦ μακαρίτου μητρο-
πολίτου Χαλκηδόνος Καλλινίκου, παρῆν ἐκ προσώπου
τῆς Α. Θ. Π. ὁ ἱεργ. τριτεύων κ. Ἀθηναγόρας.

Ἐπισκέψεις.—Τῇ παρελθούσῃ παρσκευῇ πρὸ
μεσημβρίας μὲν ἐπεσκέψατο τὴν Α. Θ. Π. ὁ ἐξ. πρε-
σβευτὴς τῆς Ἑλλάδος κ. Ἰω. Γρυπάρης—μετὰ με-
σημβρίαν δὲ ὁ κλειδοῦχος τῆς Α. Μ. τῆς βασιλίσσης
Ὀλγας κ. Δ. Μεσσαλᾶς μετὰ τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ.
—Τῇ προχθὲς τετάρτῃ ὁ ἐνδοξ. ἀντιπρόσωπος τῆς
Ἠγεμονίας Σάμου Ἀλ. Γάγκος ἐφέντης.

Ἅγιον Ὄρος.—Ἀφίκετο τῇ τρίτῃ εἰς τὴν πό-
λιν ἡμῶν, πρὸς περίθαλψιν τῆς ὑγείας αὐτοῦ, ὁ ὁσιολγ.
διάκονος κ. Φώτιος Παντοκρατορινός, ὑπογραμματεὺς
τῆς ἱερᾶς Κοινότητος—Ἐνεκὰ λόγων ὑγείας διατρί-
βουσιν ἀπὸ τινος ἐνταῦθα οἱ ἐκ τῶν προεχόντων βα-
τοπεδινῶν πατέρων καὶ κατὰ τὸ διανυόμενον ἔτος ἐπί-
τροποι τῆς ἱερᾶς τοῦ Βατοπεδίου μονῆς πανοσλγ. γε-
ρων Διονύσιος καὶ προηγούμενος Ἀζαρίας—Ἐκ παρα-
δρομῆς ἐν τῷ προηγούμενῳ τεύχει τῆς «Ἐκκλ. Ἀλη-
θείας» ἀνεγράφη ὅτι ὁ τέταρτος τῶν ἐν τῇ Μ. τοῦ Γέ-
νους Σχολῇ σπουδάζόντων ἀγιορειτῶν μοναχῶν προέρ-
χεται ἐκ τῆς μονῆς τοῦ Ξενοφώντος, ἐνῶ ἀνήκει εἰς
τὴν ἱερὰν μονὴν τοῦ Βατοπεδίου.

**Ἡ ὀρθόδοξος ἐλληνικὴ κοινότης Τρα-
πεζοῦντος** ἔδωκε πολλὰς ἀφορμὰς εἰς τὰς παρ' ἡ-
μῖν ἐφημερίδας ἵνα μετ' ἐπαίνων ποιῶνται μνηεὶν τῆς
εὐσεβείας καὶ τῆς ἀραιφνοῦς αὐτῆς φιλογενείας· εἰς
ἡμᾶς σήμερον εὐχάριστον καὶ λίαν ἐποικοδομητικὸν
παρέχει τὸν λόγον τὸν περὶ αὐτῆς. Ἀναγγέλλομεν ὅτι,
συνεπεία πατριαρχικῆς ἀξιώσεως πρὸς τὴν φιλογενε-
στάτην κοινότητα Τραπεζοῦντος, ὅπως ἀναλάβῃ ὑπὸ
τὴν προστασίαν αὐτῆς τὸν ἐν Καλσρούῃ σπουδάζοντα
τὴν βιομηχανικὴν χυμείαν χρηστὸν νέον κ. Μενέ-
λαον Καρτζόπουλον, οἱ φιλογενεῖς τραπεζοῦντιοι
κκ. Π. Ἀκρίτας, ἐκδικὸς τῆς τοῦ Χ. Μ. Ἐκκλησίας
καὶ Ἀλκ. καὶ Κωνστ. Καπαγιαννίδαι ἀνέλαβον νὰ χο-
ρηγήσωσιν ἐπὶ τριετίαν τὰ μέσα πρὸς ἐξακολουθήσιν
τῶν σπουδῶν αὐτοῦ. Ὁ κ. Μενέλαος Καρτζόπουλος,
ἀνεψιὸς τοῦ ἀειμνήστου μητροπολίτου Τραπεζοῦντος
Κωνσταντίου, ἐκρίθη ἄξιος ὕλικῆς ὑποστηρίξεως ὑπὸ
τῶν φιλογενῶν τραπεζοῦντιῶν κκ. Ἀκρίτα καὶ Καπα-
γιαννιδῶν, ἐκ σεβασμοῦ καὶ τιμῆς ὁσίας πρὸς τὴν μνή-
μην τοῦ μεταστάντος πρὸς Κύριον ἀρχιερέως αὐτῶν.
Ἡ ἀγαθὴ πράξις αὕτη διδακτικὴ γίνεται κληρικοῖς
καὶ λαϊκοῖς.

Ἐπεύθυνος Ἰ. Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

1948

Τ. III 726853